

Seminar Sistemet e Numërimit

Kalimet e numrave nga një bazë në tjetrën

a) Kalimi i numrave nga një bazë b çfarëdo në bazën 10 bëhet në këtë mënyrë: Zbërthehet numri në bazën b sipas fuqive të bazës; kryhen të gjitha veprimet aritmetike (ngritjet në fuqi, shumëzimet, mbledhjet etj.) dhe numri që del është numri në bazën 10.

1. Të bëhen kalimet e mëposhtme:

- a) $3457_{(8)} = ?_{(10)}$;
- b) $12605_{(8)} = ?_{(10)}$;
- c) $3A65B_{(16)} = ?_{(10)}$;
- d) $1011100110_{(2)} = ?_{(10)}$;
- e) $1111111111_{(2)} = ?_{(10)}$;
- f) $4526_{(7)} = ?_{(10)}$.

2. Jepen dyshet e mëposhtme të numrave në baza të ndryshme. A janë të barabartë këta numra midis tyre?

- a) $3_{(8)}$ dhe $11_{(2)}$;
- b) $16_{(8)}$ dhe $111_{(2)}$;
- c) $3A_{(16)}$ dhe $72_{(8)}$;
- d) $101101_{(2)}$ dhe $55_{(8)}$.

Udhëzim. Të kthehen të dy numrat në bazën 10, pastaj të kontrollohet nëse ata janë të barabartë.

3. Pse sistemi i numërimit me bazë 2 është më i përdorshmi në kompjuter?

b) Kalimi i një numri nga baza 10 në një bazë b çfarëdo bëhet në këtë mënyrë: Bëhet pjesëtimi i numrit me bazën b në të cilën duam ta kthejmë; shënohet herësi dhe mbetja e pjesëtimit; herësi pjesëtohet me bazën b në mënyrë të vazhdueshme derisa ky të bëhet 0. Numri i kërkuar formohet duke vendosur njëra pas tjetrës mbetjet e këtyre pjesëtimeve, duke filluar nga fundi.

4. Të bëhen kalimet e mëposhtme:

- a) $9457_{(10)} = ?_{(8)}$;
- b) $45678_{(10)} = ?_{(16)}$;
- c) $111_{(10)} = ?_{(2)}$.

5. Numrat e mëposhtëm të dhënë në bazën 8 të shndërrohen në bazën 2 dhe në bazën 16:

16, 256, 176, 1456, 777, 1237, 178001.

6. Numrat e mëposhtëm të dhënë në bazën 2 të shndërrohen në bazën 8 dhe në bazën 16, me anë të rregullit të kalimit të drejtpërdrejtë:

10101, 111010, 1011101, 11111100, 1111111111, 1111100111001.

7. Jepet një numër A çfarëdo në një bazë b_1 . Nëse ky numër paraqitet në një bazë b_2 , ku $b_1 > b_2$, paraqitja e numrit do të rritet apo do të zvogëlohet? Pse?

Veprimet aritmetike kryesore me numrat në një sistem numërimi

8. Të kryhen veprimet aritmetike:

- a) $1278_{(9)} + 2760_{(9)}$,
- b) $7763_{(8)} + 452_{(8)}$,
- c) $AE23_{(16)} + 1189_{(16)}$,
- d) $11011001_{(2)} + 110011_{(2)}$,
- e) $666666_{(8)} + 777777_{(8)}$,
- f) $1111111111_{(2)} + 11111111_{(2)}$.

9. Të kryhen veprimet aritmetike:

a) $6036_{(7)} - 2653_{(7)}$,

b) $16731_{(8)} - 5672_{(8)}$,

c) $94A3_{(16)} - 8FFF_{(16)}$,

d) $100111001_{(2)} - 1110110_{(2)}$,

e) $776541_{(8)} - 77777_{(8)}$,

f) $11110111110_{(2)} - 11111111_{(2)}$.

10. Të kryhen veprimet aritmetike:

a) $1456_{(8)}$

+ $54121_{(8)}$

+ $4657_{(8)}$

$?(8)$

b) $10111101_{(2)}$

+ $1011111_{(2)}$

+ $11100011_{(2)}$

$?(2)$

11. A mund të mblidhen dy numra që janë të paraqitur në sisteme të ndryshme numërimi? Si duhet vepruar në këtë rast?

12. Te realizohen konvertimet e mëposhtme:

$23.4_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

$16.03_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

13. Të realizohen në mënyrën direkte konvertimet e mëposhtme:

a. $275_8 = (?)_2$

$1B9_{16} = (?)_2$

b. $101101011,01_2 = (?)_8 = (?)_{16}$; $1011010010010,1110_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

14. Kryeni veprimet e mëposhtme:

1010_2
+ 1111_2

11001_2
- 110_2

111_2
x 11_2

1010_2 | 110_2
-----

15. Te realizohen konvertimet e mëposhtme:

a. $94_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

b. $27_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

16. Të realizohen në mënyrën direkte konvertimet e mëposhtme:

a. $574_8 = (?)_2$ $DB3E_{16} = (?)_2$

b. $1101001111_2 = (?)_8 = (?)_{16}$; $11000110100101110_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

17. Kryeni veprimet e mëposhtme

10111_2
+ 1101_2

11001_2
- 101_2

111_2
x 101_2

11101_2 | 1011_2
-----

18. Te realizohen konvertimet e mëposhtme:

a. $44_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

b. $73_{10} = (?)_2 = (?)_8 = (?)_{16}$

19. Të realizohen në mënyrën direkte konvertimet e mëposhtme:

a. $257_8 = (?)_2$ $1CF_{16} = (?)_2$

b. $1011010101_2 = (?)_8 = (?)_{16}$; $1011010010011110_2 = (?)_8 = (?)_{16}$